

РЕШЕНИЕ № 248

София, 13 юни 2011 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и осми април 2011г.в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВЕРОНИКА ИМОВА

ЧЛЕНОВЕ: КЕТИ МАРКОВА

СЕВДАЛИН МАВРОВ

при секретаря **ЛИЛИЯ ГАВРИЛОВА**

в присъствието на прокурора от **ВКП ДИМИТЪР ГЕНЧЕВ**

изслуша докладваното от съдия **В. ИМОВА**

наказателно дело № 1348/2011 г. , за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по протест на прокурор от АПЕЛАТИВНА ПРОКУРАТУРА гр.Велико Търново срещу решение №37 от 15.02.2011 г. постановено по ВНОХД №4 /2011 г. на Апелативен съд, гр.Велико Търново , с което е потвърдена присъда №75 от 26. 11.2010 г. по НОХД № 1259 /2010 г. на Плевенския окръжен съд.

В протеста се съдържат аргументи за допуснато нарушение по чл. 348 ал.1 т.3 НПК. Твърди се, че наложеното на подсъдимата П. В. Д. наказание е явно несправедливо и не съответства на обществената опасност на извършеното престъпление. Според протеста: „размерът на наложеното наказание и размерът на изпитателния срок за отлагане изпълнението му по чл.66 НК са несправедливо занижени“. В тази връзка, неправилно съдилищата при индивидуализацията на наказанието са се съобразили само с личната превенция като е пренебрегната съдържимата в чл.36, ал.1,т.1 НПК генерална превенция. Грабежът е извършен в банка, чрез упражняване на заплаха, с използване на предмет, приличащ на огнестрелно оръжие с отправено предупреждение , че заплашените лица ще бъдат убити от други четири лица, ако не изпълняват нарежданията на подсъдимата . Предметът на престъплението е в големи размери, сумата не е възстановена. Престъплението е извършено след внимателна предварителна подготовка и има широк обществен отзвук. В обществото не трябва да остава съмнение за строгостта на закона при подобни деяния.

Наложено наказание от една година и шест месеца лишаване от свобода , отложено за изпълнение по реда на чл.66, ал.1 НК няма да изпълни предупредителното и възпиращото си действие по отношение останалите членове на обществото. Искане се отмяна на решението и връщане делото за ново разглеждане за налагане „по-високо по размер наказание и по-висок размер на срока на отлагането му за изпълнение по реда на чл.66 НК.

В съдебно заседание пред Върховния касационен съд прокурорът от ВКП поддържа протеста.Счита, че не е спазено изискването за спазване и на генералната превенция на наказанието.

Подсъдимата П. Д. не се явява, редовно призована. Не се явява - редовно призована и защитата ѝ адвокат А. К. от АК гр.Плевен. Не се сочат уважителни причини за неявяването им.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение, като обсъди доводите в протеста и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт, установи следното:

Протестът е НЕОСНОВАТЕЛЕН.

С присъда №75 от 26. 11.2010 г., по НОХД № 1259 /2010 г. на Плевенския окръжен съд подсъдимата П. В. е призната за виновна в това, че на 15.03.2010 г.в гр. Плавен , на ул."Данаил Попов" №15 в банков клон на „Про Кредит Банк България"АД е отнела чужди движими вещи - сумата 21 600лв. от владението на касиера на клона на банката – Т. И.Т., с намерение противозаконно да ги присвои като употребила заплашване спрямо служителите на банката, лицата Ц. В. Б., Н.В. Т. и Т. И. Т., като грабежът е в големи размери, поради което и на основание чл. 199 ал. 1 т. 1 , вр. чл. 198 ал. 1, вр. чл. 373 ал. 2 във вр. с чл. 58а / ДВ бр.27/2009г./ , вр. чл. 2, ал. 2 НК, е осъдена на една година и шест месеца лишаване от свобода, като на основание чл.66, ал.1 НК е отложено изпълнението на наказанието лишаване от свобода с изпитателен срок от три години от влизане на присъдата в сила. Подсъдимата е осъдена да заплати на „ПроКредит Банк България"АД, сумата 21 600 лв, представляваща обезщетение за причинените имуществени вреди от престъплението, ведно със законната лихва от датата на увреждането 15.03.2010 г., до окончателното й изплащане. Присъдени са 220лв. разноски и 864лв. държавна такса върху уважения граждански иск.

С решение №37 от 15.02.2011 г. по ВНОХД №4 /2011 г. на Апелативен съд, гр.Велико Търново, образувано по протест на прокурор при ОП гр.Плевен, присъдата е потвърдена.

Производството пред Плевенския окръжен съд е протекло по реда на чл. 371 т.2 от НПК и сл., при условията на глава XXVII НПК. Подсъдимата П. В. Д. е признала изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт. Въз основа на направените признания и след проверка на достоверността на събраните доказателства в досъдебната фаза, съдът като е взел предвид, че самопризнанието на подсъдимата се подкрепя от събраните по делото доказателства, е обявил на страните, че при постановяване на присъдата ще ползва самопризнанието й, без да събира доказателства за фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт. При така проведената процедура, като е постановил осъдителна присъда, съдът законосъобразно е приложил правилата на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК към които препраща чл. 58а НК / в ред. ДВ, бр.27 от 2009 г./, норма , която е действала по време на извършване на деянието и е благоприятна от редакцията й, изменена по време на висящността на делото / спр., ред. на чл. 58а НК, изм. ДВ, бр.26 от 2010 г./.

При индивидуализацията на наказанието в рамките на посочената процедура, съдът е обсъдил изчерпателно всички данни по делото, очертаващи личността на подсъдимата, тежестта на извършеното и нуждата от постигане целите на специалната и генерална превенция на наказанието. Макар че нормата на чл. 373, ал. 2 НПК императивно предписва прилагане на материалноправната разпоредба на чл. 55 НК без оглед на посочените в последната основания, в случая по делото предпоставките на чл.55 НК са налице за подсъдимата въз основа на приетите за установени фактически положения за личността й, причините и подбудите на извършване на деянието, чистото съдебно минало, изключителността на инцидентния характер на деянието. При определяне на санкционните последици по вид, размер и начин на изпълнение съдилищата прецизно са обсъдили всички значими за индивидуализацията на наказателната отговорност на подсъдимата обстоятелства, сочещи на тежестта на престъплението и личната и обществена опасност. В обсега на релевантните фактически данни за личността на подсъдимата Даскалова правилно безспорно е отчетено последователното й процесуално поведение, белязано още от ранния стадий на досъдебното производство с направеното от нея самопризнание в обясненията й. Съдържанието на самопризнанието правилно е оценено като форма на съдействие при установяване на обективната истина. То е спомогнало своевременно и съществено за разкриване на престъпното посегателство и неговия извършител още в хода на досъдебното производство, а не е следствие от ефективната дейност на компетентните органи. Ето защо, ВКС напълно споделя разбирането на предходните две инстанции, че в случая правилно самопризнанието на Д. е третирано и като смекчаващо вината обстоятелство, включително като предпоставка за приложение на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК, извън формалното й волеизявление по чл. 371, т. 2 НПК, с което е предопределена благоприятната последица за индивидуализацията на отговорността й при многобройни смекчаващи вината обстоятелства, независимо дали те са налице. Това е вярно, поради последователното й процесуално поведение за съдействие при разкриване на обективната истина от самото начало на наказателния процес. От друга страна, съдилищата са отчетели и отегчаващите вината на Д. обстоятелства, обуславящи завишена степен на обществена опасност на деянието, а именно: осъществената предварителна подготовка от подсъдимата за извършване на деянието; размерът на предмета на престъплението - сумата 21 600 лева, за разликата над съставомерния минимум за големи размери , който в случая е 14 800 лв. (т.к. 70 минимални работни заплати от 240 лева са 14 800 лв., формирани при минимална работна заплата за страната за 2010 г. съгл. ПМС № 326/30.12.2009г.); социалният отзвук от деянието.

ВКС споделя съображенията на въззивната инстанция, с които въззивният протест е оставен без уважение относно твърдяната в него явна несправедливост на наложеното на Д. наказание от една година и

шест месеца лишаване от свобода, отложено съгласно чл.66, ал.1 НК за изпълнение за срок от три години, от влизане в сила присъдата. В основата им са изводите за занижената степен на обществена опасност на подсъдимата и обективните данни, обуславящи приложението на чл.55 НК, независимо, че съдилищата са били задължени да приложат служебно нормата на чл.55 НК при индивидуализацията на наказанието на подсъдимата в условията на особените правила на глава XXVII НПК, без оглед дали са налице основанията за това. Както първата, така и втората инстанция са акцентирали в актовете си на причините и подбудите за извършване деянието, социалните предпоставки и психическото състояние на подсъдимата преди и по време на извършването му и изключителния характер на проявата в ценностната система на подсъдимата. По делото законосъобразно са отчетени не само обичайните смекчаващи вината на Д. обстоятелства като чисто съдебно минало, положителната ѝ обществена характеристика – учителка по български език и литература, която е била кротка, спазвала е законите на страната, отзивчива и уважавана е била в обществото. Обсъдени са данните за хроничните проблеми в семейството ѝ, многобройните дългове и предприетите непосредствено преди деянието драстични действия на кредиторите за събирането на паричните задължения от имуществото на семейството на подс.Д. Всички тези определящи вината обстоятелства са отчетени при изясняване на причините и условията за извършване на деянието и за особеното състояние на лабилност на подсъдимата. Те са установени като фактори за необикновеното за нея решение за извършване на престъплението. В тази връзка анализът на заключението на вещото лице от съдебно-психолого-психиатричната експертиза д-р Н. Л., на лист 128-129 от ДП, приобщено и кредитирано от съда, е спомогнал за изясняване на извънредния и инцидентен в ценностната система на подсъдимата престъпен акт. Тази изключителност е установена и от факта, че за извършване на елемента принуда в рамките на обективната страна на деянието подсъдимата е използвала детската играчка – „пистолет“, с който е заплашила касиерката и колежките ѝ, че ще бъдат застреляни, ако не предадат наличните пари. Основателно е прието, че средството е негодно и не е могло да предизвика каквито и да било общественоопасни последици. Съзнаването на тази му характеристика е намерило място в интелектуалното и волево съдържание на вината на подсъдимата. Но от друга страна обаче не е пренебрегнат от съда факта, че подсъдимата е съзнавала, че отправяйки заплашителните изрази спрямо живота на пострадалите, е осъществила форма на принуда спрямо тях.

При установените факти съдилищата законосъобразно са наложили наказание при многобройни смекчаващи вината на подсъдимата обстоятелства, под предвиденият в санкционната част на престъпния състав специален минимум в размер на пет години на наказанието лишаване от свобода. ВКС споделя аргументите в мотивите на въззивния съд, че значение за определяне на размера на наказанието, от гледна точка на постигане целите му спрямо конкретния деец, има индивидуалната превенция, изразяваща се във възможността, чрез наложеното наказание престъпният деец да се поправи и превъзпита. Значението на генералната превенция е съпътстващо индивидуалната превенция и не бива да има приоритет над нея. Протестът на Апелативната прокуратура- гр.В.Търново е само в рамките на оспорване размера на наложеното наказание лишаване от свобода и спрямо размера на определяния изпитателен срок на отлагане изпълнението му, по реда на чл.66, ал.1 НК. Следователно прокурорът споделя принципно съгласие за начина на изпълнението на наказанието, при който определящият критерий е постигането на целите на специалната превенция на наказанието. Наличните по делото доказателства относно личността на подсъдимата са законосъобразна фактическа основа съдът да приеме, че за постигане целите на наказанието, в конкретния случай, ще е достатъчно определеното наказание по размер да остане в рамките на една година и шест месеца лишаване от свобода, без същото да се изтърпява ефективно.

Индивидуалната степен на обществена опасност на подсъдимата Д. не е висока, поради което правилен е изводът за липса на необходимост тя да бъде изолирана от обществото. Приложението на чл.66, ал.1 НК със срок на отлагане изпълнението на наказанието от три години, от влизане в сила на присъдата, е съответно на целите на специалната превенция. Този срок е надеждна гаранция подсъдимата да бъде предупредена и възпряна от извършването на престъпни посегателства и без да бъде изолирана от обществото. Приетите от съдилищата размери на наказанието и на срока на отлагане изпълнението му, не компрометират действието на генералната превенция по чл.36 НК. Деецът е разкрит и наказан за извършеното престъпление. Превантивният, предупредителен и възпиращ ефект срещу подобни прояви се съдържа преди всичко в неотвратимостта на наказанието.

Въз основа на горните изводи ВКС намира, че не е налице посоченото в протеста касационно основание и съгласно чл.354, ал.1, т.1 НПК, поради което

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение №37 от 15.02.2011 г., постановено по ВНОХД №4 /2011 г. на Апелативен съд, гр.Велико Търново , с което е потвърдена присъда №75 от 26. 11.2010 г. по НОХД № 1259 /2010 г. на Плевенския окръжен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]